

**รายงานการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ
โรงเรียนศรีสำโรงชนูปถัมภ์ อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2562**

นายมนตรี คงเจริญ

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีสำโรงชนูปถัมภ์

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในโลกปัจจุบันเป็นโลกแห่งยุคของข้อมูลข่าวสารที่เรียกว่า ยุคโลกาภิวัตน์ และเป็นสังคมของการเรียนรู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้มนุษย์ต้องเพิ่มพูนศักยภาพของตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ศักยภาพเป็นสิ่งที่บ่งบอกว่าบุคคลสามารถกระทำการต่าง ๆ ได้ดีเพียงใด เกิดขึ้นในบุคคลได้จากการศึกษาซึ่งนับเป็นกระบวนการสำคัญที่มุ่งพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีความสามารถเต็มตามศักยภาพ มีพัฒนาการสมดุลทั้งทางด้านสติปัญญา จิตใจ ร่างกายและสังคม ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญของระบบการพัฒนาคนและประเทศชาติบ้านเมืองและจากสภาพสังคมในปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าทั้งด้านวัตถุและเทคโนโลยีที่ เป็นยุคของการสื่อสารที่รวดเร็วและไร้พรมแดน รวมทั้งสังคมไทยก็ได้รับอิทธิพล อารยธรรมตะวันตกมากขึ้นส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนไทยแบบดั้งเดิมกำลังเสื่อมหาย ความอบอุ่น ความมีน้ำใจ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ เริ่มลดน้อยลงเรื่อยมาลง มีการแข่งขันช่วงชิงเอาวัด เอาเปรียบผู้อื่นเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพราะมีการนำเอา ระบบและองค์ความรู้แบบโลกนิยม ค่านิยมของประเทศตะวันตกมาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาและการดำเนินชีวิต รวมทั้งสื่อสารมวลชนรูปแบบต่างๆได้เข้ามามีบทบาทในการดำรงชีวิตของคนไทยมากขึ้น สิ่งที่ปรากฏในสังคมไทยในปัจจุบันพบว่าคุณธรรม จริยธรรม ที่ควรจะมีอยู่ในสังคมไทยลดน้อยลงไป เด็กรุ่นใหม่หลงใหลในวัฒนธรรมต่างชาติต่างจากคนไทยในอดีต ซึ่งเคยได้รับการกล่อมเกลาด้านจิตใจตลอดจน การดำเนินวิถีชีวิตที่สอดคล้อง เชื่อมโยงกับหลักศาสนา ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และหลักธรรมจากผู้อาวุโสที่เคยส่งผลให้มีสภาพสังคมและการดำรงชีวิตที่เหมาะสม มีการประพฤติปฏิบัติในทางที่ดีได้อย่างถูกต้องภายใต้หลักธรรมของศาสนา มีการอบรมสั่งสอนด้วยความรักความเอื้ออาทร ทำให้ครอบครัวมีความอบอุ่น มีการดำรงชีวิตด้วยวิถีธรรมอย่างสงบสุข มีจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงออกองดงามด้วยคุณธรรม จริยธรรม ภายใต้อิทธิพลของวัฒนธรรมชาติที่ดี สิ่งที่เกิดแก่เยาวชนเกิดแก่สังคมไทย นับเป็นวิกฤติการณ์สำคัญที่ทำให้ความสามารถในการจัดการศึกษาของประเทศไทยเป็นอย่างยิ่ง

จากสภาพปัญหาข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการได้นำเสนอแนวทางแก้ปัญหาด้วยการพัฒนานวัตกรรมแห่งการพัฒนา ผู้เรียนสู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อการพัฒนาของประเทศ นวัตกรรมที่พัฒนาโรงเรียนรูปแบบใหม่ประกอบด้วย 5 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบโรงเรียนในกำกับของรัฐ รูปแบบโรงเรียนวิถีพุทธ รูปแบบแผนและยุทธศาสตร์สำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ รูปแบบโรงเรียนสองภาษาและรูปแบบโรงเรียนใช้ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งรูปแบบนวัตกรรมที่พัฒนาโรงเรียนรูปแบบใหม่ทั้ง 5 รูปแบบ มีเป้าหมายในการนำพาการศึกษาไทยที่แตกต่างกันโดยมีรูปแบบโรงเรียนวิถีพุทธเป็นแนวทางสำหรับการนำสังคมให้ฟื้นฟูความเป็นไทยดังเช่นในอดีต คือ มีการน้อมนำโรงเรียนเข้าประสานกับพระเถระเป็นการหวนคืนของบ้าน วัด โรงเรียน อันนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน โดยขณะที่นักเรียนอยู่ที่บ้าน พ่อแม่ ญาติพี่น้องและคนในสังคม ต้องเป็นผู้ที่ต้องคอยสอดส่องดูแล อบรม ให้นักเรียนได้ประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบของสังคม ส่วนวัดก็มีพระสงฆ์คอยเทศนา สั่งสอนตามหลักทางพระพุทธศาสนา ที่โรงเรียนมีครูคอยพร่ำสอนปรับพฤติกรรมของนักเรียนให้เหมาะสม โรงเรียนวิถีพุทธคือโรงเรียนระบบปกติทั่วไปที่นำหลักธรรมพระพุทธศาสนามาใช้หรือประยุกต์ใช้ในการบริหารและการพัฒนาผู้เรียนโดยรวมของสถานศึกษา เน้นกรอบการพัฒนาตามหลักไตรสิกขาอย่างบูรณาการ ซึ่งจุดเน้น

โรงเรียนวิถียุทธ ได้แก่ การดำเนินการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้หลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญาอย่างบูรณาการ ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการพัฒนา “การกิน อยู่ ดู ฟัง เป็น” คือ มีปัญญา รู้เข้าใจในทางคุณค่าแท้ ใช้กระบวนการทางวัฒนธรรมแสวงปัญญาและมีวัฒนธรรมเมตตาเป็นฐานการดำเนินชีวิต มีผู้บริหารและคณะครูเป็นกัลยาณมิตรการพัฒนาเน้นการจัดสภาพต่างๆ ด้านเพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาตามหลักพุทธธรรมอย่างบูรณาการที่ส่งเสริมให้เกิดความเจริญงอกงามตามลักษณะแห่งปัญญาคุณธรรม กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดให้การศึกษาดำเนินการตามแนวโรงเรียนวิถียุทธเป็นการส่งเสริมให้คนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คือ เป็นการพัฒนาด้าน 4 ด้านอย่างครบถ้วน อันได้แก่กายภาวนา คือการพัฒนาทางกายภาพให้มีร่างกายที่สมบูรณ์ แข็งแรง ศีลภาวนา เป็นการพัฒนาในแง่ความประพฤติอยู่ภายใต้กรอบของศีลธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคม จิตภาวนาคือการพัฒนาทางด้านจิตใจให้เป็นผู้มีสติปัญญาและสมาธิของตนเองเพื่อส่วนรวม และปัญญาภาวนาคือการพัฒนาทางปัญญาให้แยกแยะดีชั่ว หลีกเว้นจากอบายมุข

โรงเรียนศรีสำโรงชนูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 38 กระทรวงศึกษาธิการ ตระหนักถึงความสำคัญ ความต้องการจำเป็นของโรงเรียนในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนให้หลุดพ้นจากปัญหาข้างต้น ได้ดำเนินโครงการพัฒนางานโรงเรียนวิถียุทธ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2558 ในปีการศึกษา 2560 ผู้วิจัยได้ศึกษาผลการดำเนินงานในโครงการโรงเรียนวิถียุทธ โรงเรียนศรีสำโรงชนูปถัมภ์ มีผลการศึกษาศาภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถียุทธ ก่อนการกำหนดโครงการพัฒนาโรงเรียนวิถียุทธ พบว่า ปัจจัยนำเข้าโครงการก่อนกำหนดโครงการมีในระดับมาก ได้แก่ ด้าน บุคลากรมีคุณลักษณะที่ดี ด้านผู้บริหาร มีพรหมวิหารธรรมประจำใจ มีความซื่อสัตย์ จริงใจในการทำงาน มีความเข้าใจที่ถูกต้องในพระรัตนตรัย นับถือ และศรัทธาในพระพุทธเจ้า ด้านครูมีพรหมวิหารธรรมมีความเป็นกัลยาณมิตรมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงามตามหลักไตรสิกขา ปัจจัยนำเข้าโครงการก่อนกำหนดโครงการที่มีในระดับปานกลาง ได้แก่ บุคลากรมีคุณลักษณะที่ดี ด้านผู้บริหารมีวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรม (ลด ละ เลิก อบายมุข) ถือศีล 5 และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านครูมีวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรม (ลด ละ เลิก อบายมุข) มีศีลธรรม และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี รู้ เข้าใจ หลักการพัฒนาผู้เรียนตามหลักไตรสิกขา ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมจัดอย่างรอบคอบ สภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียนปราศจากสิ่งเสพติด อบายมุขสิ่งมอมเมาทุกชนิด และปัจจัยนำเข้าโครงการก่อนกำหนดโครงการทั้งหมด ปัจจัยนำเข้าโครงการก่อนกำหนดโครงการที่พบว่ามีในระดับน้อย ได้แก่ การบริหารจัดการดำเนินการอย่างมีระบบ ด้านระบบบริหารและหลักสูตรสถานศึกษา มีวิสัยทัศน์หรือปรัชญา พันธกิจ เป้าหมาย ธรรมนูญ หรือแผนกลยุทธ์ ที่มีจุดเน้นในการพัฒนาโรงเรียน วิถียุทธ แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการ ดำเนินงานโรงเรียนวิถียุทธ และบริหารการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องโดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย (บวร) มีส่วนร่วมปลูกฝังศรัทธาส่งเสริมปัญญาในพระพุทธศาสนาให้เกิดขึ้นกับบุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง ร่วมมือกับผู้ปกครอง วัด ชุมชน เพื่อพัฒนาผู้เรียนและชุมชน มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานโรงเรียน วิถียุทธอย่างต่อเนื่อง กายภาพและสิ่งแวดล้อมจัดอย่างรอบคอบ สภาพแวดล้อม จัดประดิษฐานพระพุทธรูปประจำโรงเรียน และประจำห้องเรียนเหมาะสม มีป้ายนิเทศ ป้ายคติธรรม คาขวัญคุณธรรมจริยธรรมโดยทั่วไปในบริเวณโรงเรียน สภาพโรงเรียนสะอาด ปลอดภัย สงบ ร่มรื่น เรียบง่าย ใกล้ชิดธรรมชาติ ผลการศึกษาระบบการดำเนินงานโรงเรียนวิถียุทธ ก่อนกำหนดโครงการพัฒนาโรงเรียนวิถียุทธ โรงเรียนศรีสำโรงชนูปถัมภ์ พบว่า กระบวนการดำเนินงานมีผลการประเมินในระดับมาก ได้แก่ กิจกรรมทางพระพุทธศาสนา การส่งเสริมปฏิบัติกิจกรรมพระพุทธศาสนาอย่างเห็นคุณค่า รู้เข้าใจเหตุผล กระบวนการดำเนินงานที่มีผลการประเมินในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการเรียนการสอนที่บูรณาการไตรสิกขา กระบวนการจัดการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้อย่างมีความสุข ส่งเสริมการใฝ่รู้และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จัดการเรียนรู้อย่างมีความสุข ทั้งผู้เรียนรู้ และผู้

จัด การเรียนรู้ ด้านการวัดประเมินผล จัดให้นักเรียนไปเรียนรู้ที่วัดใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ประจำของโรงเรียนอย่างต่อเนื่องมีการวัด ประเมินผลตามสภาพจริง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ครอบคลุมตามหลักภวานา 4 โดยมีจุดเน้นเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่อง ด้าน บรรยากาศ และปฏิสัมพันธ์ที่เป็นกัลยาณมิตร บรรยากาศปฏิสัมพันธ์ การสอนให้รู้ ทำให้ดู อยู่ให้เห็น เคารพให้เกียรติซึ่ง กัน และกัน ยิ้มแย้ม มีเมตตาต่อกัน ทั้งครูต่อนักเรียน ครูต่อครู นักเรียนต่อนักเรียน ส่งเสริมบรรยากาศ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ใฝ่ สร้างสรรค์ ส่งเสริมบุคลากร และนักเรียนให้ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น ส่งเสริม ยกย่อง เชิดชู ผู้ทำดี เป็นประจำ ด้าน กิจกรรมพื้นฐานชีวิต กิจกรรมพื้นฐานชีวิตประจำวัน ส่งเสริมกิจกรรมการรับผิดชอบ ดูแลรักษา พัฒนา อาคารสถานที่ และ สิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย ด้านกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาการส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วม และเห็นคุณค่าใน การรักษา และสืบต่อพระพุทธศาสนา และกระบวนการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธโดยรวม ผลการศึกษากระบวนการ ดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธก่อนกำหนดโครงการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ โรงเรียนศรีสำโรงชนูปถัมภ์ที่ผลการประเมินในระดับ น้อย ได้แก่ ด้านการเรียนการสอนที่บูรณาการไตรสิกขา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมให้มีการนำหลักธรรมมาเป็นฐาน ในการ คิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหา การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ ใช้สื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใฝ่รู้และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อยู่เสมอ การนิมนต์พระสงฆ์หรือเชียววิทยากรภูมิปัญญาทางพุทธศาสนาสอนนักเรียนสม่ำเสมอ บรรยากาศ และปฏิสัมพันธ์ที่ เป็นกัลยาณมิตร บรรยากาศปฏิสัมพันธ์ การสอนให้รู้ ทำให้ดู อยู่ให้เห็น ส่งเสริมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร อ่อนน้อม ถ่อมตน กิจกรรมพื้นฐานชีวิต กิจกรรมพื้นฐานชีวิตประจำวัน ฝึกฝนอบรมให้เกิด การกิน อยู่ ดู ฟัง เป็น รู้เข้าใจ เหตุผลและได้ ประโยชน์ตามคุณค่าแท้ตามหลักไตรสิกขา กิจกรรมทางพระพุทธศาสนา จัดกิจกรรมส่งเสริมการระลึก และศรัทธาใน พระ รัตนตรัยเป็นประจำ และในโอกาสสำคัญ อย่างต่อเนื่องเป็นวิถีชีวิต ผลการศึกษากระบวนการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธก่อน กำหนดโครงการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ โรงเรียนศรีสำโรงชนูปถัมภ์ ที่พบว่า มีในระดับน้อยที่สุด ได้แก่ การเรียนการสอนที่บูรณา การไตรสิกขา ด้าน กระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการพุทธธรรมหรือหลักไตรสิกขาในทุกกลุ่มสาระการ เรียนรู้และเชื่อมโยง กับชีวิตประจำวันและจัดกิจกรรมบริหารจัดการจิตเจริญปัญญาทั้งในการเรียน การสอน และในกิจกรรมการ ดำรงชีวิตประจำวัน ผลการศึกษาผลผลิตการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธก่อนกำหนดโครงการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ โรงเรียน ศรีสำโรงชนูปถัมภ์ พบว่า นักเรียนมีผลการประเมินในระดับมาก ได้แก่ ด้านจิต (จิตใจ/อารมณ์) มีจิตใจ เมตตา กรุณา เอื้อเพื่อ เผื่อแผ่ แบ่งปัน ผลการประเมินที่มีในระดับปานกลาง ด้านกาย (กายภาพ) ได้แก่ การดูแลร่างกาย และการแต่งกายสะอาด เรียบร้อย ดำรงชีวิตอย่างเกื้อกูลสิ่งแวดล้อม ด้านศีล (สังคม) 2.2 มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ตรงเวลา สามารถพึ่งตนเอง ได้หรือทำงานเลี้ยงชีพด้วยความสุจริต ด้านปัญญา ได้แก่ 1. มีศรัทธา และความเข้าใจที่ถูกต้องในพระ รัตนตรัย รู้บาป-บุญ คุณ-โทษ ประโยชน์-มิใช่ประโยชน์ ปานกลาง ใฝ่รู้ ใฝ่ศึกษาแสวงหาความจริง และใฝ่สร้างสรรค์ พัฒนางานอยู่เสมอ รู้เท่าทัน แก้ไขปัญหาชีวิต และการทางานได้ด้วย สติปัญญา และผลการประเมินผลผลิตการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ พัฒนากาย ศีล จิต และปัญญาอย่าง บูรณาการ (ภวานา 4) ที่มีผลการประเมินในระดับน้อย ได้แก่ กาย (กายภาพ) บริโภคใช้สอยปัจจัย 4 ใน ปริมาณและคุณภาพที่เหมาะสมได้คุณค่าแท้ และผลการศึกษาผลผลิตโรงเรียนวิถีพุทธก่อนกำหนดโครงการพัฒนาโรงเรียนวิถี พุทธ โรงเรียนศรีสำโรงชนูปถัมภ์ พบว่า นักเรียนมีผลการประเมินผลผลิต ในระดับปานกลาง ได้แก่ บ้าน และชุมชนมีสมาชิกที่ เป็นคนดีไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุขเพิ่มขึ้นและโรงเรียนได้รับความไว้วางใจเชื่อมั่น ศรัทธา และได้รับความช่วยเหลือจากผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง บ้าน วัด ราชการนักเรียนมีผลการประเมินผลผลิต ในระดับน้อย ได้แก่ ชุมชนมีส่วนช่วยเหลือในการพัฒนาชุมชนมา กยิ่งขึ้นและ วัดได้ศาสนทายาท และกำลังช่วยงานส่งเสริมพระพุทธศาสนามากขึ้น

จากผลการศึกษาดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธก่อนกำหนดโครงการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ โรงเรียนศรีสำโรงชนูปถัมภ์
ข้างต้น เห็นได้ว่า การดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธก่อนกำหนดโครงการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ โรงเรียนศรีสำโรงชนูปถัมภ์ มี
ความก้าวหน้าในการพัฒนางานโรงเรียนวิถีพุทธปรากฏแต่มีในระดับน้อยและปานกลางเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่ผลการ
ดำเนินงานข้างต้น ได้สร้างแรงกระตุ้นในด้านบวกให้แก่การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม แก่นักเรียนได้มาก โรงเรียนได้รับคำ
นิยม คำชมเชยทั้งจากครูและผู้ปกครอง และพฤติกรรมโดยรวมของนักเรียนดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ทำให้การดำเนินงานโรงเรียน
วิถีพุทธในโรงเรียนศรีสำโรงชนูปถัมภ์ ได้รับการสนับสนุนจากทุกฝ่ายให้ดำเนินการพัฒนางานโรงเรียนวิถีพุทธให้มีพัฒนาการ
อย่างเร่งด่วนทันต่อการรับการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์จากครู คณะกรรมการบริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานโรงเรียนศรีสำโรงชนูปถัมภ์ และสมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนศรีสำโรงชนูปถัมภ์และเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน

ดังนั้น ในปีการศึกษา 2562 โรงเรียนจึงกำหนดโครงการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ โดยนำผลการศึกษาดำเนินงาน
โรงเรียนวิถีพุทธในปีการศึกษา 2561 นำมาเป็นฐานข้อสังเกตเพื่อการพัฒนาโครงการ และได้ศึกษาแนวทางการประเมิน
โครงการเพื่อให้การดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ โรงเรียนศรีสำโรงชนูปถัมภ์ เพื่อให้มีการเก็บรวบรวมผลการดำเนิน
โครงการในระยะต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ ซึ่งจากการศึกษาค้นคว้ารูปแบบการประเมินโครงการ
ได้พบว่า รูปแบบการประเมินโครงการที่ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนศรีสำโรงชนูปถัมภ์ มีความคุ้นเคยและเป็น
รูปแบบการประเมินโครงการที่ประสิทธิภาพในการสะท้อนผลการปฏิบัติงานได้ครบทุกชั้นงาน สามารถดำเนินการประเมินเพื่อ
การพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธได้ต่อเนื่องเป็นวัฏจักรที่ยั่งยืน คือ การประเมินรูปแบบซิปโมเดล (CIPP Model) ซึ่งเป็นรูปแบบการ
ประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง โดยมีจุดเน้นที่สำคัญ คือ ใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการเพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจ
อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา การประเมินประกอบด้วย การประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation : C) การ
ประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) การประเมินผลผลิต
(Product Evaluation : P) ผลจากการดำเนินโครงการและผลการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ โรงเรียนศรีสำโรงชนูป
ถัมภ์ โรงเรียนศรีสำโรงชนูปถัมภ์ จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโครงการและเป็นแนวทางการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธใน
สถานศึกษาที่มีสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกันและเป็นองค์ความรู้เพิ่มในวงวิชาการศึกษานั้นจะเป็นแรงขับเคลื่อนการพัฒนา
การศึกษาไทยต่อไป

การประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ โรงเรียนศรีสำโรงชนูปถัมภ์ อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา
2562 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ โรงเรียน ศรีสำโรงชนูปถัมภ์ อำเภอศรีสำโรง จังหวัด
สุโขทัย ปีการศึกษา 2562 โดยใช้รูปแบบซิปปี (CIPP Model) คือ ประเมินด้านสภาพแวดล้อม ประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ประเมิน
ด้านกระบวนการ และประเมินด้านผลผลิตและผลลัพธ์โครงการ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจหลังการดำเนินการ ประชากรที่
ได้แก่ ครู และนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan เลือกสุ่มตัวอย่างแบบ
แบ่งชั้น (Stratified random sampling) ได้แก่ ครูผู้สอน 66 คน นักเรียน 302 คน เครื่องมือที่ใช้ศึกษา ได้แก่ แบบสอบถามเพื่อ
ประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ โรงเรียนศรีสำโรงชนูปถัมภ์ อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2562 จำนวน
4 ฉบับ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคอร์ท สำหรับครูประเมินทั้ง 4 ด้าน และสำหรับนักเรียน
ประเมินด้านที่ 4 ด้านผลผลิตและผลลัพธ์ และแบบสอบถามความพึงพอใจหลังการดำเนินการโครงการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ
โรงเรียนศรีสำโรง ชนูปถัมภ์ อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2562 เป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประเมินค่า

(Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผล

1. ผลการประเมินโครงการ

1.1 ด้านสภาพแวดล้อมของโครงการ มีในระดับมากที่สุด

1.2 ด้านปัจจัยนำเข้าโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ประเมินปัจจัยนำเข้าการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธโดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านกระบวนการของโครงการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ผลประเมินกระบวนการดำเนินงานโครงการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธมีในระดับมาก

1.4 ด้านผลผลิตโครงการ โดยภาพรวมมีความสำเร็จในระดับมาก

2. ความพึงพอใจหลังการดำเนินการโครงการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด